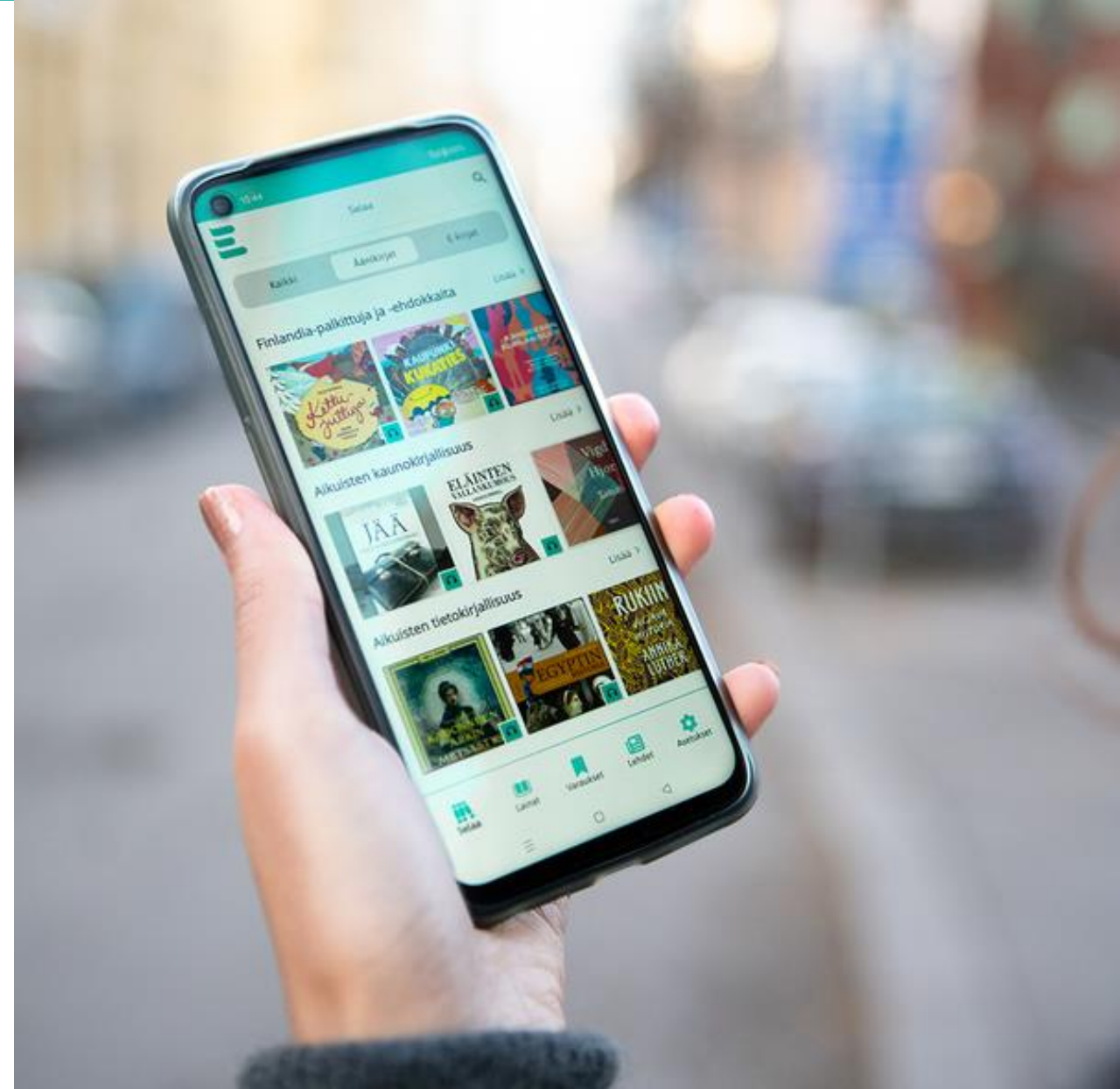

E-kirjasto haltuun!

17.1.2025

maija.tapio@turku.fi

Esityksen sisältö

- E-kirjastosta lyhyesti ja tärkeät verkkosivustot
- E-kirjaston aineistot
- Kuka voi käyttää E-kirjastoa
- Palvelun käyttöönotto
- Asiakkaan rekisteröinti kirjastossa
- Ongelmia ja ratkaisuja
- E-kirjastosta viestiminen asiakkaille

E-kirjasto lyhyesti

- ”E-kirjasto on kuntien yhteinen palvelu, josta voit lainata e-kirjoja, äänikirjoja ja digilehtiä.”
- Avattiin käyttöön 29.4.2024
- Tuottajina Kansalliskirjasto ja yleiset kirjastot
- E-kirjastoa voi tällä hetkellä käyttää vain E-kirjasto-sovelluksella mobiililaitteilla
  - Selainversio kehitteillä – tavoitteena, että 2025 voi E-kirjastoon rekisteröityä ja palvelua käyttää myös tietokoneilla

Kuva: Mediataitokoulu.fi / Janne Kukkonen

Tärkeät sivustot

- [E-kirjasto.fi](https://www.e-kirjasto.fi)
  - Käytösäännöt
  - Usein kysytyt kysymykset
  - Uusimmat ominaisuudet ja kehittämiskohteet
- [E-kirjaston Kiwi-sivu](#): kirjastoammattilaisille suunnattu sivusto, jossa mm. viestintä- ja markkinointimateriaaleja, ohjeita sekä tietoa koulutuksista
- [E-kirjaston Liboppi-kurssi](#)
- [Tilaa uutiskirje](#)

E-kirjaston aineistot

- Tavoitteena 10 000 nimekettä 29.4.2025
- Joulukuun 2024 alussa:
  - Nimekkeitä n. 4200
  - Lainoja yli 400 000
  - Lehtien latauksia n. 2 000 0000
  - Kokoelman käyttöaste 73 % – 85 %
- Aineistobudjetista (2,5 milj. vuonna 2025)
  - Suomenkielinen kirjallisuus 49 %
  - Lehdet 36 %
  - Englannin- ja muunkielinen kirjallisuus 8 %
  - Ruotsinkielinen kirjallisuus 7 %
  - Kirjoista
    - Aikuiset 80 % lapset 20 %
    - Kauno 70 % tieto 30 %

Aineistotyytit

- Kotimaiset e- ja äänikirjat
- Digilehdet
- Muulla kuin Suomessa julkaistut ruotsinkieliset e- ja äänikirjat
- Englannin- ja muunkieliset e- ja äänikirjat

Aineiston valinta

- Valinta tehdään työryhmissä, joissa kirjastoammattilaisia eri kunnista
- Uusia aineistoja tulee valikoimiin viikoittain (1-4 viikon välein riippuen aineistotyypistä).
- Valintaa ohjaa E-kirjaston kokoelmapolitiikka:

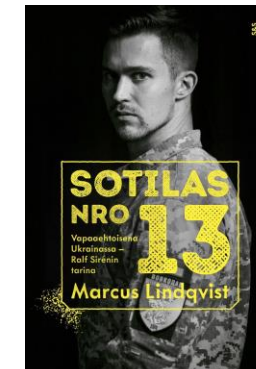
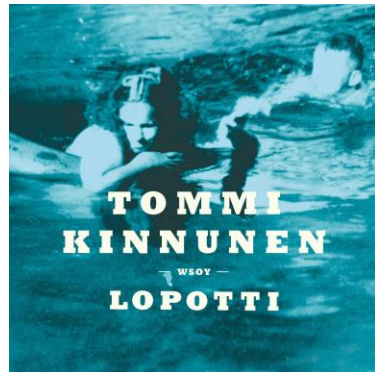
”Tavoitteena on laaja-alainen, monipuolinen ja -ääninen kokoelma, jossa pyritään ottamaan huomioon sekä suosittujen uutuuskirjojen suuri kysyntä että pienten kustantajien ja uusien tekijöiden teosten tarjoaminen”.

<https://www.kansalliskirjasto.fi/fi/e-kirjasto/e-kirjaston-kokoelmapolitiikka>

Suomen- ja ruotsinkielinen tieto ja kauno (toimittajana Ellibs)

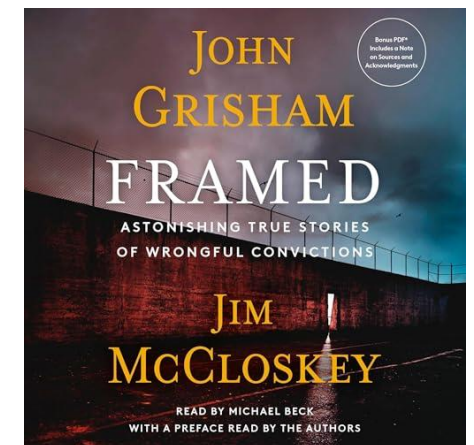
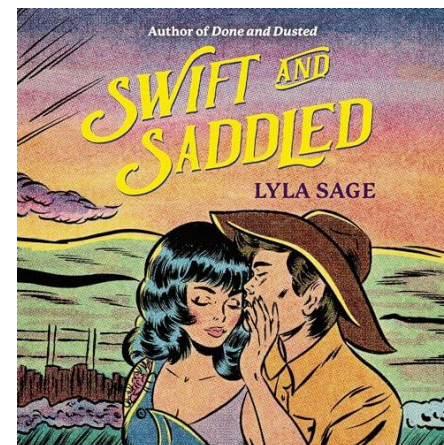
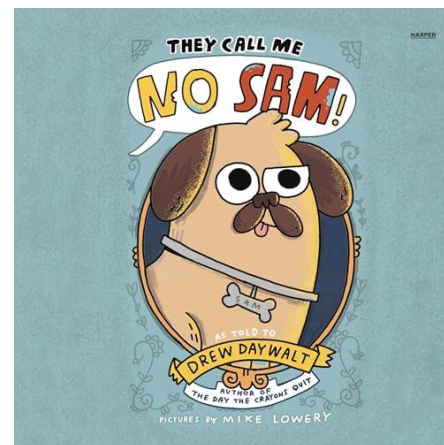
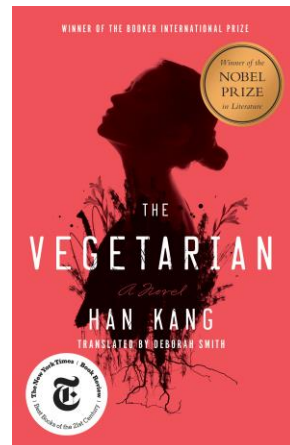
- Tarjontaa kaikilta isoilta kotimaisilta kustantajilta
- Jotkut kotimaiset kustantajat rajaavat toistaiseksi äänikirjat pois tarjonnasta
- Vaihtelua siinä, kuinka pian julkaisun jälkeen aineisto tulee tarjolle
- Ruotsista puuttuvat toistaiseksi isot eli Bonnier ja Norstedts
- Tilanne elää ja keskusteluja kustantajien kanssa käydään jatkuvasti

Vieraskieliset e- ja äänikirjat (toimittaja DeMarque)

- Vieraskielisten osuus noin 8 % kirjakokoelmasta
- Painotus englanninkielisessä aikuisten aineistossa, kaunokirjallisuudessa ja suosituimmissa genreissä
- Joukossa myös jonkin verran myös mm. ranskan-, espanjan-, venäjän, ja ukrainankielistä kirjallisuutta. Lisää kieliä tulossa valikoimaan 2025.

Aikakauslehdet (toimittaja ePress)

- tarjolla yli 100 nimekettä: [lehtilista](#)
  - mukana esim. Tekniikan maailma, Apu, Anna, Seura, Mondo, Viherpiha, Episodi, Seiska ja Alibi
  - Sanoma ei toistaiseksi tarjoa lehtiään palvelulle
  - Kauppalehti, Arvopaperi ja Maaseudun tulevaisuus eivät enää valikoimissa 2025
- painotus suosituimmissa kotimaisissa aikakauslehdissä
- myös muutama ruotsin- ja englanninkielinen lehti (esim. Femina, MåBra, Time, US Weekly)
- arkisto enintään kaksi vuotta

- E-kirjaston käyttöoikeus perustuu asuinkunnan liittymiseen E-kirjastoon
  - liittyneet kunnat löytyvät Kansalliskirjaston E-kirjasto -sivustolta
    - <https://www.kansalliskirjasto.fi/fi/e-kirjasto/e-kirjastoon-liittyneet-kunnat>
    - palvelun piirissä on 97 % Suomessa asuvista
- Ulkomaalainen voi käyttää E-kirjastoa, jos hänellä on kotikunta Suomessa ja suomalainen henkilötunnus
  - lisäksi tarvitaan mahdollisuus vahvaan tunnistautumiseen (mobiilivarmenne tai pankkitunnukset) tai kirjastossa rekisteröityessä sähköpostiosoite ja henkilötodistus
- Liittyneen kunnan asukas voi käyttää E-kirjastoa myös ulkomaan matkojen aikana
- Jos muuttaa kuntaan, joka ei ole liittynyt E-kirjastoon, E-kirjaston käyttöoikeus lakkaa

- Ulkomailta vakituisesti asuva suomalainen ei voi käyttää E-kirjastoa, koska E-kirjasto on kuntien rahoittama ja asukkailleen tarjoama julkinen palvelu
- Jos asiakkaalla on turvakielto, hän ei voi toistaiseksi käyttää E-kirjastoa, koska asuinkunnan liittymistä E-kirjastoon ei saa selvitettyä. Asiaan etsitään parhaillaan ratkaisua.
- Alle 13-vuotias tarvitsee huoltajan suostumuksen liittymiseen. 13–17-vuotias voi rekisteröityä itse, jos hänellä on vahva tunnistautuminen käytössä. Muussa tapauksessa huoltaja voi rekisteröidä hänet.

Tehtäviä

1. Mikä on E-kirjaston kokoelman tavoite koko 29.4.2025?

a) 10 000 nimekettä b) 20 000 nimekettä c) 30 000 nimekettä

2. E-kirjaston aikakauslehtiin kuuluu

a) Talouselämä b) Me Naiset c) Seiska

3. E-kirjastoa voi käyttää

a) Sveitsissä asuva ulkosuomalainen b) Suomessa lomaileva ulkomaalainen c) Ulkomailla lomaileva liittyneen kunnan asukas

E-kirjaston käyttöönotto

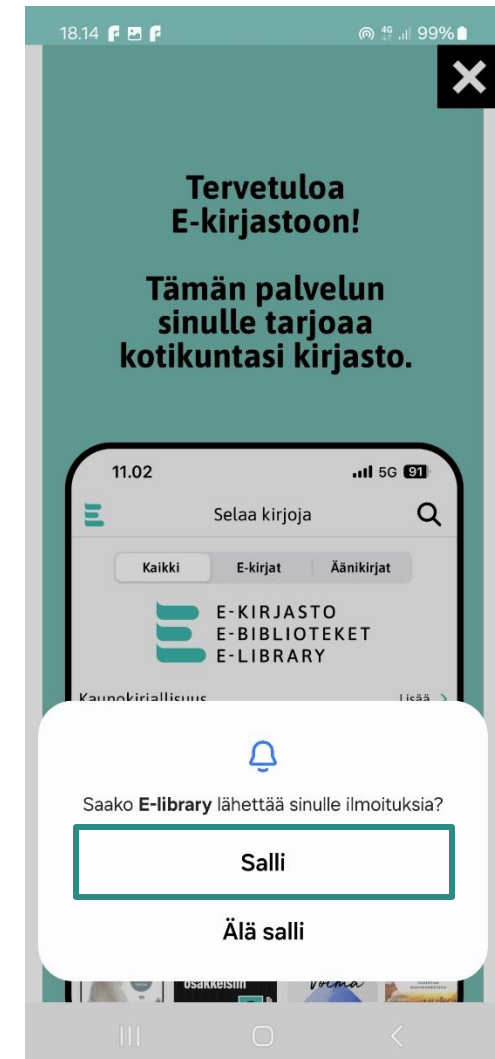
E-kirjasto otetaan käyttöön lataamalla E-kirjasto-sovellus ja kirjautumalla sovellukseen vahvalla tunnistautumisella

- Jos vahva tunnistautuminen mobiilivarmenteella tai pankkitunnuksilla ei ole mahdollista, voidaan asiakas rekisteröidä kirjastossa (tästä lisää myöhemmin)

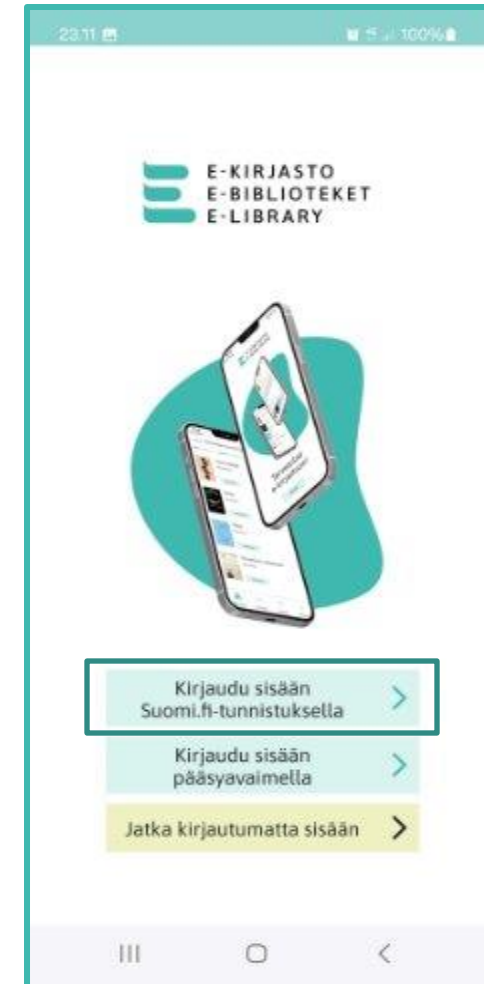
Laitteistovaatimukset

- Android-laitteet: Android 8 ja sitä uudemmat käyttöjärjestelmäversiot
- iOS-laitteet, iOS 16 ja sitä uudemmat käyttöjärjestelmäversiot
Vanhemmilla ohjelmistoversioilla ei voida taata riittävää tietoturvaa
Käyttöjärjestelmän version voi selvittää laitteen Asetuksissa hakusanalla Versio.
- Sovellus ei välttämättä toimi kaikilla tableteilla. Joidenkin valmistajien tableteissa oleva Android-käyttöjärjestelmä poikkeaa merkittävästi Android - mobiilikäyttöjärjestelmästä, jolle E-kirjasto-sovellus on optimoitu. Ongelmia on ilmennyt Lenovon tableteissa, jossa on Android 13 -käyttöjärjestelmä, Xiaomi-tableteissa sekä uusissa OnePlus Pad 2 tableteissa.
- Toistaiseksi E-kirjastoa ei voi käyttää lukulaitteilla

- Hae ja asenna E-kirjasto-sovellus laitteesi sovelluskaupasta.
  - Android-laitteet Play Kauppa ja Applen laitteet App Store
  - Hakusana E-kirjasto
- Avaa sovellus ja salli ilmoitusten lähettäminen.
  - Sovellus tarvitsee luvan, jotta voisit saada ilmoituksia saapuneista varauksista
  - Asentamisen jälkeen voit muokata sovellukselle annettuja lupia laitteen asetuksista. Valitse laitteesi “Asetukset” ja etsi E-kirjasto sovellusluettelostasi. Valitse “Luvat” ja tee haluamasi valinnat.
- Ilmoitusasetusten valitsemisen jälkeen voit selata E-kirjaston esittelysivuja tai siirtyä suoraan tunnistautumiseen, sulkemalla sivun ruksista

- Valitse Kirjautu sisään Suomi.fi -tunnistuksella
  - E-kirjaston käyttöoikeus perustuu kotikuntaan. Vahvalla tunnistautumisella varmistetaan asiakkaan henkilöllisyys ja kotikunta.
  - Vahva tunnistautuminen vastaa henkilöllisyystodistuksen esittämistä kirjastokorttia haettaessa
  - Tunnistautumisen yhteydessä käyttäjä hyväksyy palvelun käyttöehdot sekä henkilötietojensa käsittelyn
  - Vahvalla tunnistautumisella varmistetaan sovelluksen ja palvelun tietoturvallisuus
- Lue ja hyväksy käyttöehdot ja tietosuojaseloste. Hyväksymisen jälkeen olet rekisteröitynyt E-kirjaston asiakkaaksi.
- Voit ottaa palvelun käyttöön samalla tavalla useammalla laitteellasi. Lainasi ja varauksesi näkyvät kaikissa laitteissasi.

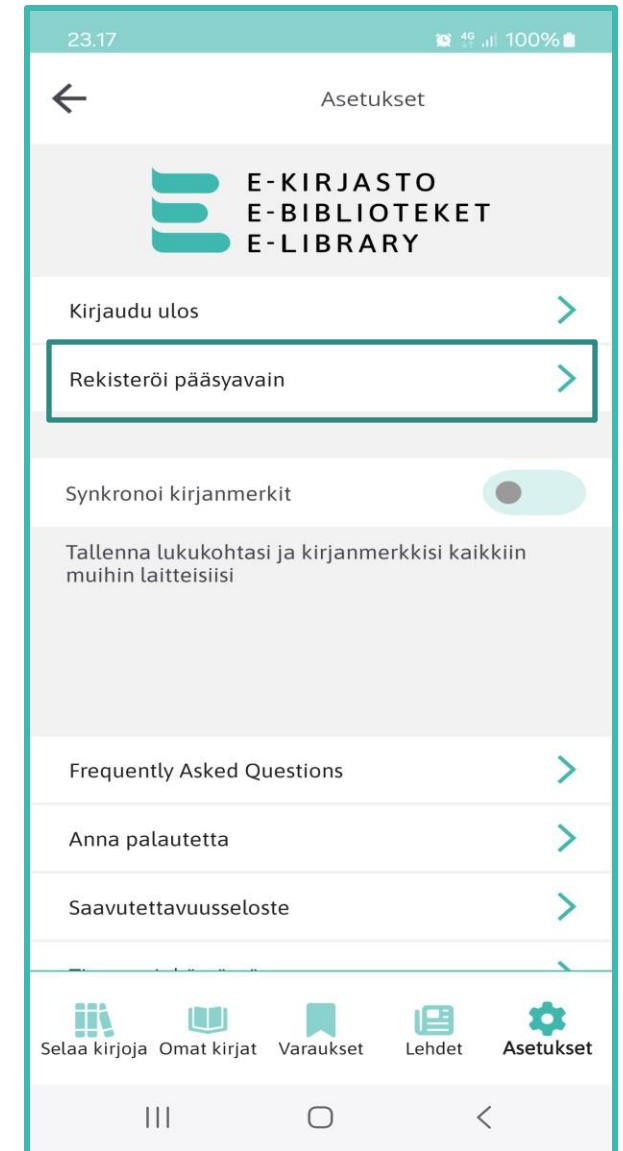
- Sovellus kirjaa käyttäjän säännöllisin väliajoin turvallisuussyistä palvelusta ulos. Uloskirjautumisväli voi vaihdella eri laitteilla.
- Sovellukseen voi kirjautua uudelleen tunnistautumalla vahvasti tai käyttämällä kirjautumiseen pääsyavainta
  - Pääsyavain on helppokäyttöinen, tietomurroilta ja kalastelulta tehokkaasti suojattu tunnistautumistapa
    - Lue lisää: ”**Tällainen on teknologia, josta kaavaillaan salasanojen loppua**” <https://yle.fi/a/74-20118242>
  - Voit käyttää kerran luotua pääsyavainta kirjautumiseen, vaikka olisit poistanut sovelluksen ja ladannut sen uudestaan
  - Voit käyttää yhdellä laitteellasi olevaa pääsyavainta kirjautuaksesi palveluun toisella laitteella
  - Avaimen käyttö vahvistetaan laitteen näytönlukituksella (pin-koodi, sormenjälki, kasvojen tunnistus, kuvio).
Jos näytönlukitusta ei ole käytössä, se täytyy ottaa käyttöön.
  - Eri laitteilla ja käyttöjärjestelmissä saatetaan käyttää eri termejä: pääsyavain, avainkoodi tai todentamisavain.

Laitevaatimukset pääsyavaimen luomiselle

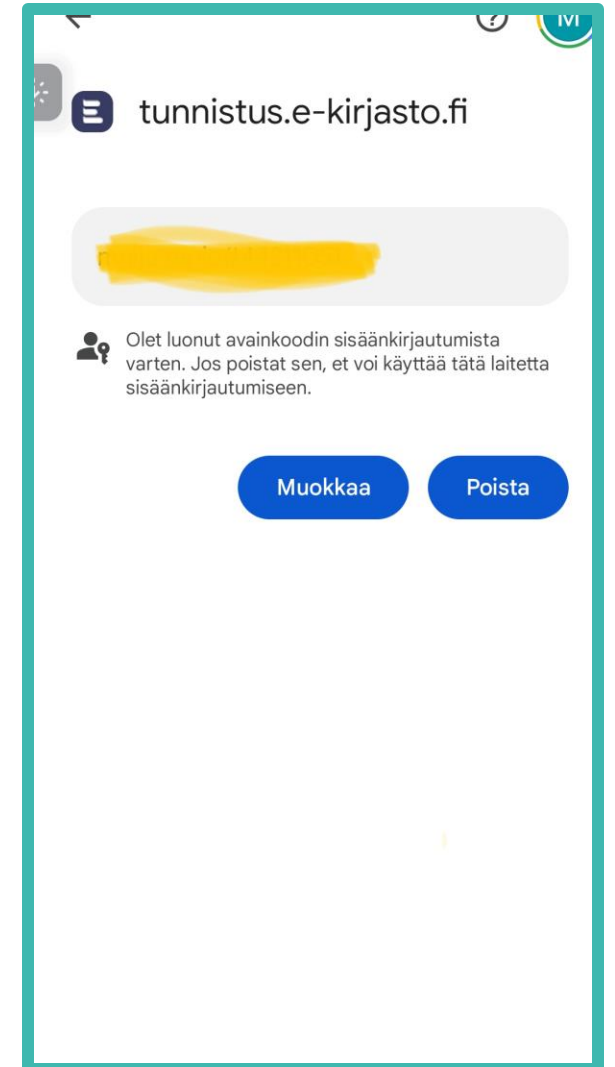
- Android-laitteet, Android 9 ja sitä uudemmat käyttöjärjestelmäversiot.
- iOS-laitteet, iOS 16 ja sitä uudemmat käyttöjärjestelmäversiot.

Kirjaudu sovellukseen, valitse ”Asetukset” ja ”Rekisteröi pääsyavain”

- Jos painiketta ei näy, laitteesi ei mahdollisesti tue pääsyavaimen käyttöä.
- E-kirjaston pääsyavain tallennetaan Android-laitteilla Google Salasanoihin ja iOS-laitteilla iCloud avainnippuun.
- Varmista Android-laitteesi asetuksista, että salasanojen tallennus Googleen on sallittu ja iOS-laitteesi asetuksista, että iCloud avainnippu on otettu käyttöön.
  - Salasanojen ja pääsyavainten tallentamiseen liittyviä asetuksia voi etsiä laitteen asetuksista hakusanalla ”Salasana”.
- Muiden salasanaohjelmien (Samsung Pass, F-Secure, 1Password) yhteensopivuutta ei voida taata.
- Jos käytät palvelua useammalla laitteella, voit luoda jokaiselle laitteelle oman pääsyavaimen tai käyttää samaa pääsyavainta. Jos käytät samaa avainta, täytyy laitteiden olla kirjautuessa lähietäisyydellä.

- Pääsyavaimen tallennuspaikka saattaa vaihdella laitemallista, ohjelmistoversiosta ja käyttäjän asetuksista riippuen. Osalla Android-laitteista pääsyavain saattaa tallentua esimerkiksi Google Chromeen. Jos haluat poistaa pääsyavaimen, voit etsiä tallennuspaikkaa laitteen Asetuksista hakusanalla ”Salasana”.
  - Reitti voi olla Androidissa esim. Asetukset > Hae ”salasana” > Salasanat, todentamisavaimet ja datapalvelut > Google > Google Salasanat > Hae ”e-kirjasto” -> Klikkaa **tunnistus.e-kirjasto.fi**

Asetukset > Rekisteröi pääsyavain > Luo > Vahvista pääsyavaimen luonti näytönlukituksella

Luodaanko todentamisavain palvelulle E-library ja tallennetaanko se Google Salasanatiin?

Tämä avainkoodi tallennetaan Googlen Salasanojen ylläpitoon sähköpostiosoitteella -----@gmail.com. Voit käyttää avainkoodia muilla laitteilla, ja näytön lukitusta käytetään datan salaukseen.

etunimi.sukunimi#1234567890
Todentamisavain

[Tallenna toisella tavalla](#)

Peruuta

Luo

← Laite ehdottaa tallennusta suoraan Google Salasanat-palveluun, jos se on määritetty salasanojen ja pääsyavainten ensisijaiseksi tallennuspaikaksi.

Jos ensisijaista palvelua ei ole valittu tai se on jokin muu, laite saattaa ehdottaa muuta palvelua, esimerkiksi Samsung Passia →

Valitse silloin ”Tallenna toisella tavalla” ja valitse haluamasi Google-tili. Jos laitteessasi on useampi Google-tili, voit tällä tavalla myös valita, mihin tiliin E-kirjaston pääsyavain liitetään.

Jos laite ei ehdota mitään laitteesi Google-tiliä, tarkista laitteen asetuksista, että Google Salasanat on päällä.

Luodaanko todentamisavain palvelulle E-kirjasto ja tallennetaanko se Samsung Passiin?

etunimi.sukunimi#1234567890
Todentamisavain

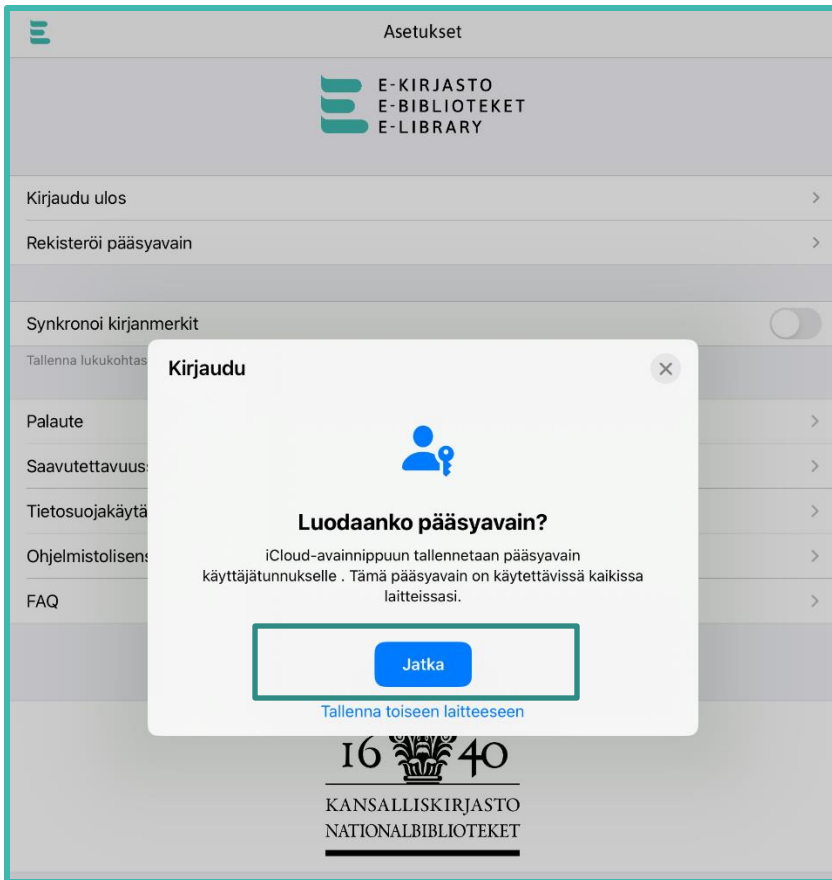
[Tallenna toisella tavalla](#)

Peruuta

Luo

Pääsyavaimen rekisteröinti iOS

Asetukset → Rekisteröi pääsyavain → Jatka → Vahvista pääsyavaimen luonti näytönlukituksella

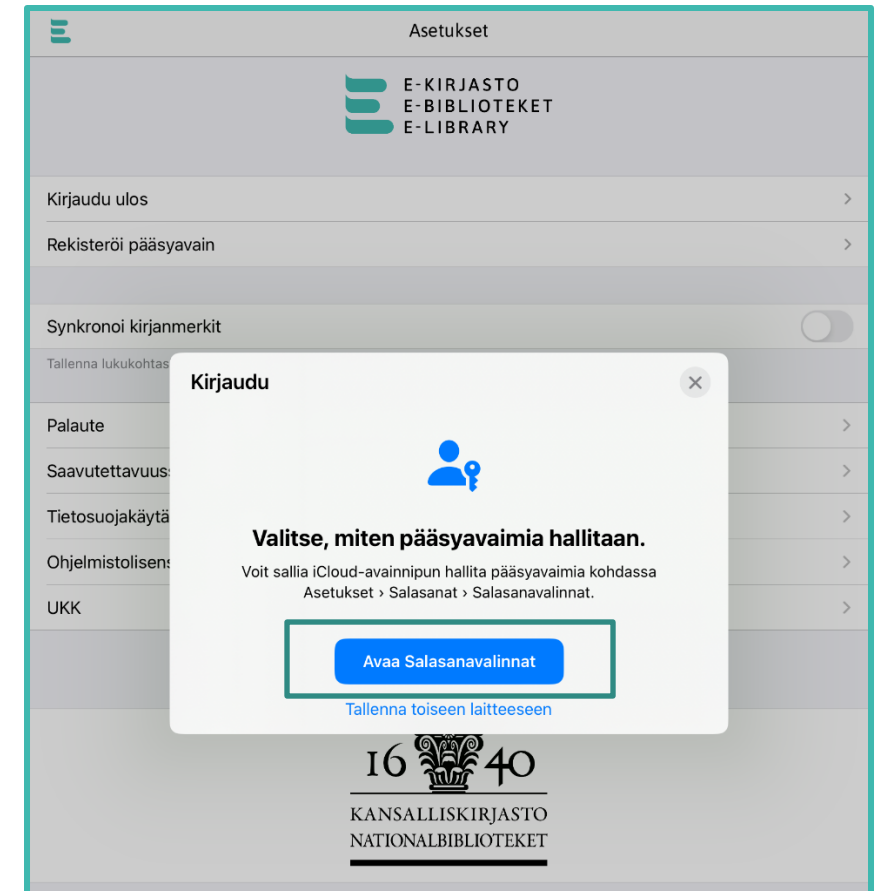

Pääsyavainta ei voi luoda, jos iCloud avainnippua ei ole otettu käyttöön.

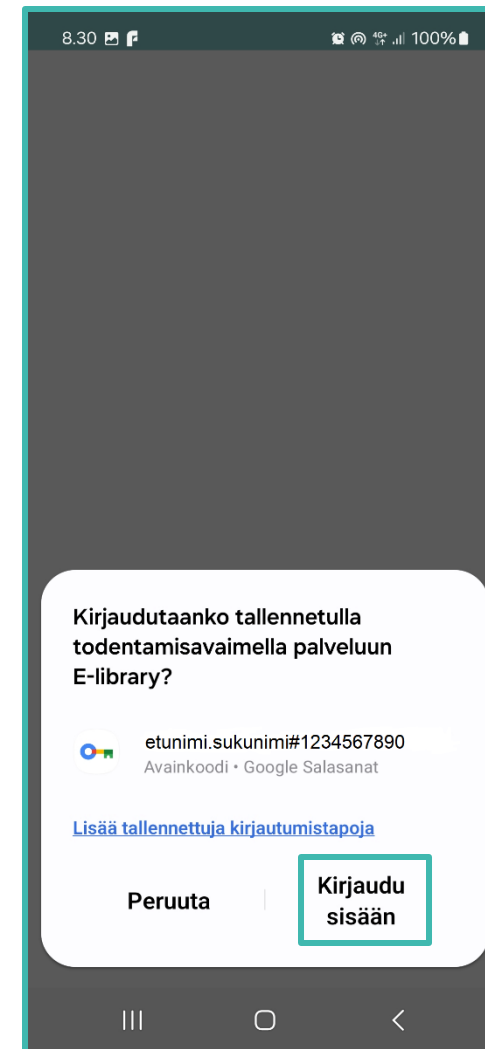
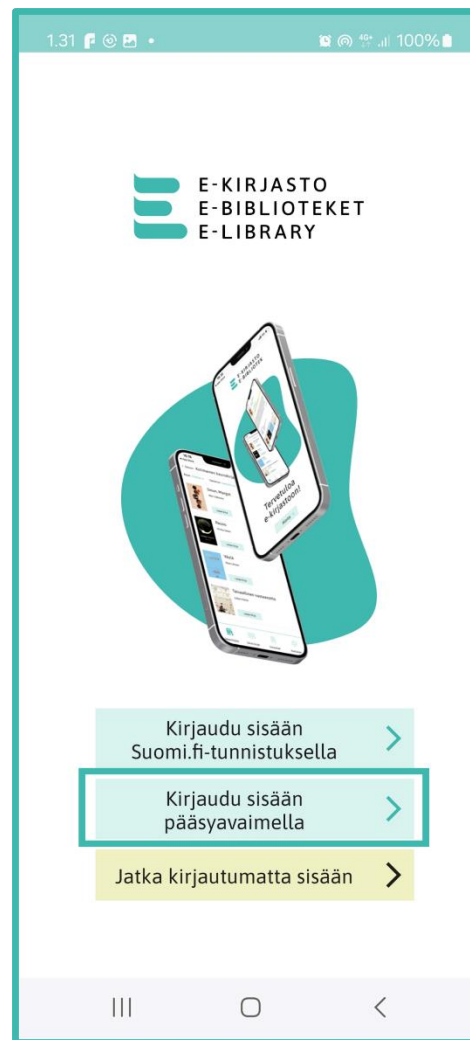
Sovellus ohjaa silloin suoraan asetuksiin, ottamaan iCloud avainnippu käyttöön.

Päätet muokkaamaan asetuksia valitsemalla "Avaa Salasana-avainnippu".

"Tallenna toiseen laitteeseen" ei ole käytössä

- Avaa E-kirjasto-sovellus ja valitse ”Kirjautu sisään pääsyavaimella”.
- Jos sovellus on käynnissä, voit kirjautua myös Asetukset – välilehden kautta
- Valitse pääsyavaimesi ja napauta ”Kirjautu sisään”
- Vahvista kirjautuminen näytönlukituksellasi

- Jokaiselle laitteelle kannattaa luoda oma pääsyavain, mutta kirjautumiseen voi käyttää myös toisella laitteella olevaa pääsyavainta.
- Jos haluat kirjautua E-kirjastoon toisella laitteellasi olevalla pääsyavaimella
  - Laitteiden täytyy olla lähietäisyydellä
  - Laitteissa täytyy olla Bluetooth päällä
- Avaa E-kirjasto-sovellus, johon haluat kirjautua ja valitse ”Kirjaudu sisään pääsyavaimella”
  - Jos sovellus näyttää suoraan QR-koodin, lue koodi laitteella, jolla on pääsyavain, napauta näytöllä näkyvää ”Kirjaudu todentamisavaimella” (Android) tai ”Kirjaudu sisään pääsyavaimella” (iOS), valitse pääsyavaimesi ja vahvista kirjautuminen näytönlukituksella.
  - Jos sovellus ei näytä suoraan QR-koodia, valitse ”Näytä QR-koodi” -> ”Käytä toista puhelinta tai tablettia”

Palveluun E-kirjasto ei ole saatavilla kirjautumistunnuksia

Kirjaudu toisella tavalla. Jos olet tallentanut palvelun E-kirjasto todentamisavaimen toiseen laitteeseen, voit käyttää sitä skannaamalla tämän QR-koodin laitteella, johon todentamisavain on tallennettu.

Muut laitteet

 Näytä QR-koodi

Valitse laite, jolla avainkoodi on

E-kirjasto käyttää tätä

 NFC-suojausavain

 USB-suojausavain

 Käytä toista puhelinta tai tablettia

Peru

Jos olet käyttänyt toisen laitteen pääsyavainta laitteellasi aikaisemmin, voit joko valita sen tai uuden laitteen valitsemalla uudestaan ”Käytä toista puhelinta tai tablettia”.

Skannaa QR koodi laitteella, jolla on pääsyavain ja vahvista avaimen käyttö.
Valitse ohitetaanko QR-koodin luku seuraavalla kerralla.

Valitse pääsyavaimesi ja vahvista kirjautuminen näytönlukituksella.

- **Asiakas voi rekisteröityä E-kirjaston asiakkaaksi kirjastossa.** Rekisteröityvällä asiakkaalla tulee olla sähköpostiosoite ja mukanaan voimassaoleva henkilöllisyystodistus (sekä mielellään myös laite, jolla E-kirjastoa käyttää).
- Kirjastoissa pääkäyttäjät voivat luoda kirjautumistunnuksia työntekijöille. Selvitä tarvittaessa oman kirjastosi pääkäyttäjät ja käytännöt!
  - (Turussa työskentelevät löytävät Turun käytännöt Teamsista haulla "E-kirjasto". Myös sähköpostista pitäisi löytyä)
- Rekisteröijällä tulee olla mahdollisuus pääsyavaimeen luomiseen omalla työkäytössä olevalla mobiililaitteella. Tai kunnassa voi olla käytössä YubiKey-kirjautumistikut tai Windows Hello -kirjautumismenetelmä, jotka myös mahdollistavat rekisteröinnin.
- Kirjastossa rekisteröity asiakas saa sähköpostiinsa kutsun E-kirjaston asiakkaaksi ja pääsee sähköpostin avulla luomaan pääsyavaimen, jolla pystyy kirjautumaan jatkossa E-kirjastoon.

Ohje kirjastossa rekisteröidylle asiakkaalle:

- Avaa sähköposti sillä mobiililaitteella, jolla haluat käyttää E-kirjastoa.
  - Hyväksy kutsu, avaamalla viestissä olevaa linkki laitteesi selaimessa
  - Valitse "Jatka".
  - Hyväksy henkilötietojen käsittely ja käyttöehdot.
  - Valitse "Asetukset"
  - Valitse "Luo pääsyavain".
  - Järjestelmä luo pääsyavaimen automaattisesti. Valitse "Jatka".
  - Sulje selain.
  - Lataa E-kirjasto-sovellus laitteelle sovelluskaupastasi (Play Kauppa tai App Store).
  - Avaa sovellus.
  - Valitse "Kirjaudu sisään pääsyavaimella"
  - Laite tarjoaa luomaasi pääsyavainta.
  - Valitse pääsyavain ja kirjaudu sisään laitteen näytönlukituksella (puhelimien pin-koodi, kuvio, kasvojentunnistus tai sormenjälki).
  - Jatkossa kirjaudu sovellukseen pääsyavaimella yllä mainitulla tavalla.

Kts. tarkat ohjeet: [linkki](#)

- **E-kirjaston käyttöön ei ole ikärajaa**
- **Alle 13-vuotias**
  - Tarvitsee palvelun käyttöön huoltajan luvan
  - Asiakkaaksi rekisteröityminen tapahtuu huoltajan E-kirjasto-sovelluksen kautta
- Huollettavat näkyvät huoltajan sovelluksessa: "Asetukset" > "Kutsu huollettava"
- Huoltaja valitsee lapsen nimen, kirjoittaa kenttään sähköpostiosoitteen, johon lapsella on pääsy ja valitsee Lähetä kutsu. [Video huollettavien kutsumisesta.](#)
- Kutsun lähettämisen jälkeen edetään samalla tavalla kuin asiakkaat, joilla ei ole mahdollisuutta vahvaan tunnistautumiseen (katso edellinen dia).
- Jos huoltajalla ei ole vahvan tunnistautumisen mahdollisuutta, rekisteröityy hän ensiksi itse kirjastossa, ottaa sovelluksen käyttöön edellä olleen ohjeen mukaisesti ja kutsuu sen jälkeen huollettavan asiakkaaksi.

13–17-vuotias

- Voi ladata sovelluksen ja rekisteröityä itse vahvalla tunnistautumisella, mikäli hänellä on pankkitunnukset tai mobiilivarmenne käytössä.
- Voi rekisteröityä kirjastossa esittämällä henkilöllisyystodistuksen, myös kuvaton Kela-kortti hyväksytään.
- Voidaan rekisteröidä samalla tavalla kuin alle 13-vuotias, huoltajan sovelluksen kautta

Kuva: [Mediataitokoulu.fi](https://mediataitokoulu.fi/) / Janne Kukkonen

- Voit lopettaa E-kirjaston käytön poistamalla sovelluksen laitteesta.
  - Sovelluksen poistaminen ei poista asiakastietojasi
- Asiakastiedot poistuvat automaattisesti, jos palvelua ei ole käyttänyt vuoteen.
- Käyttöoikeus lakkaa, jos muutat joko kuntaan, joka ei ole liittynyt E-kirjastoon tai pysyvästi ulkomaille.

Rekisteröitymisongelmat

- Jos käytössä on turvakielto, ei E-kirjaston asiakkaaksi rekisteröityminen ja palvelun käyttö ole tällä hetkellä mahdollista.
- Kotikunta määräytyy osoitteen mukaan. Jos olet juuri muuttanut, etkä ole vielä tehnyt muuttoilmoitusta, tieto uudesta kotikunnastasi ei ole vielä päivittynyt.
- Varmista että laitteesi käyttöjärjestelmä on päivitetty viimeisimpään versioon. Vanhempien laitteiden käyttöjärjestelmän päivittäminen sovellukseen vaatimuksia vastaavaksi ei välttämättä onnistu.
- Varmista, että E-kirjasto-sovellus päivittyy automaattisesti tai tarkista päivitykset aika ajoin sovelluskaupastasi.

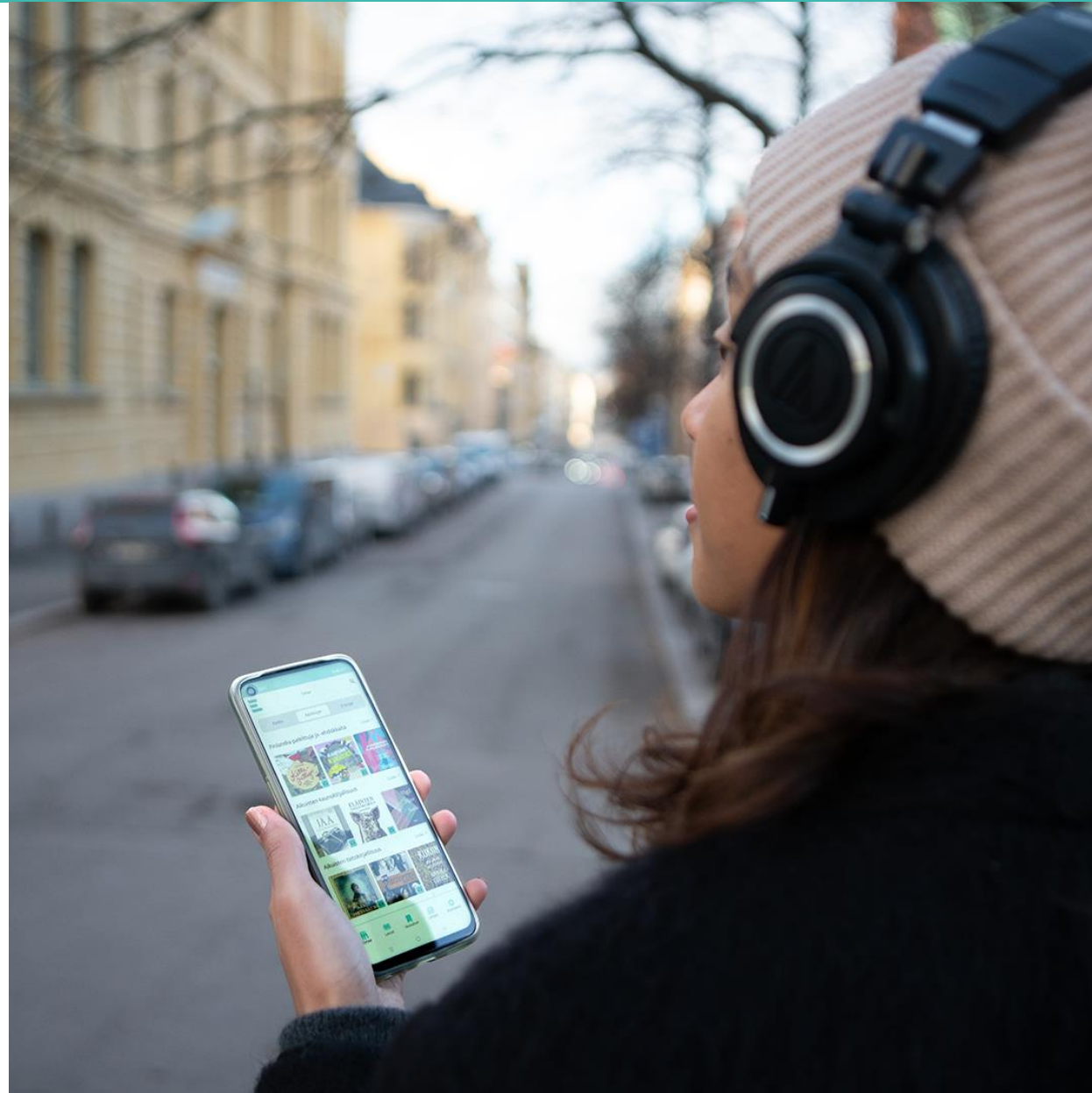
Lataus-, lainaus- ja varausongelmat

- Kirjaudu sovelluksesta ulos ja takaisin sisään.
- Sulje sovellus ja käynnistä uudelleen. Tee tämä myös silloin kun olet päivittänyt sovelluksen.
- Sulje puhelin ja käynnistä uudelleen.
- Tyhjennä E-kirjasto-sovelluksen välimuisti: valitse laitteesi "Asetukset", etsi sovelluksista E-kirjasto ja tyhjennä sovelluksen välimuisti.
- Vapauta puhelimen tallennustilaa: poista tarpeettomat sovellukset ja tiedostot, tyhjennä sovellusten ja selainten välimuistit.
- Poista sovellus ja lataa uudestaan.

- [E-kirjasto-sovelluksen käyttöohje verkkosivuilla](#)
- [E-kirjasto.fi -sivuilla UKK](#)
- [E-kirjasto.fi sivuilla uusimmat ominaisuudet ja kehittämiskohteet](#)
- Henkilökunta voi tarvittaessa kysyä lisäapua E-kirjaston palveluosoitteesta e-kirjasto-posti@helsinki.fi
- Asiakas tulee tarvittaessa ohjata käyttämään E-kirjastosovelluksen palautelomaketta, jolla voi tehdä vikailmoituksen ongelmatilanteesta
  - Palautelomake löytyy E-kirjasto-sovelluksen Asetukset-kohdan alta

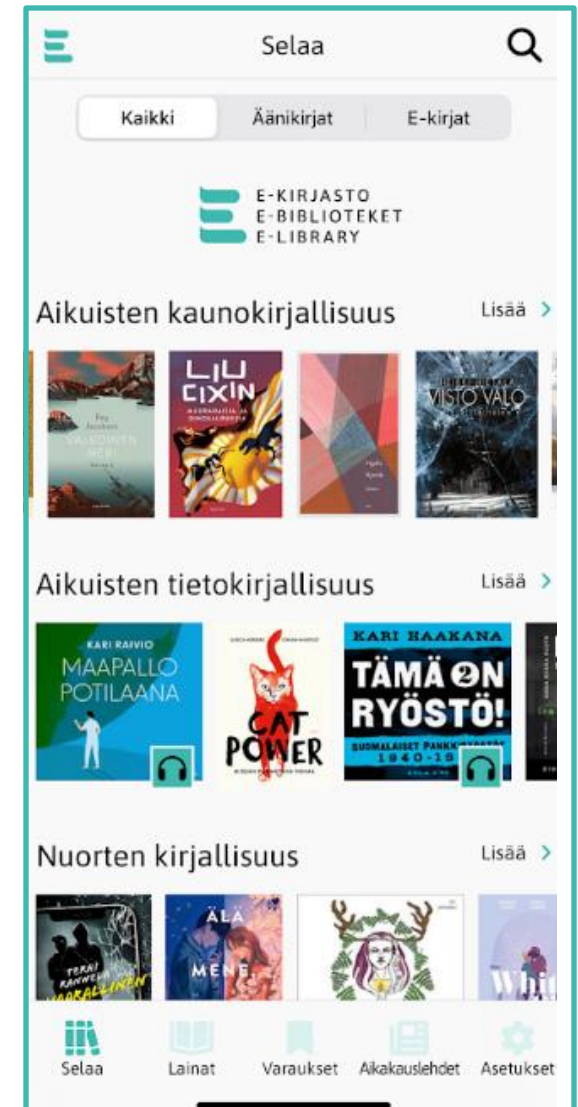
1. Selvitä oman mobiililaitteesi käyttöjärjestelmän versio.
2. Luo sovellukseen pääsyavain.
3. Etsi sovellus laitteesi sovelluslistasta ja tutki mitä lupia E-kirjasto sovellukselle on annettu.
4. Tyhjennä sovelluksen välimuisti.
5. Yritä löytää pääsyavaimesi tallennuspaikka.
- (6. Kokeile kirjautua toiselle laitteelle luomallasi pääsyavaimella.)

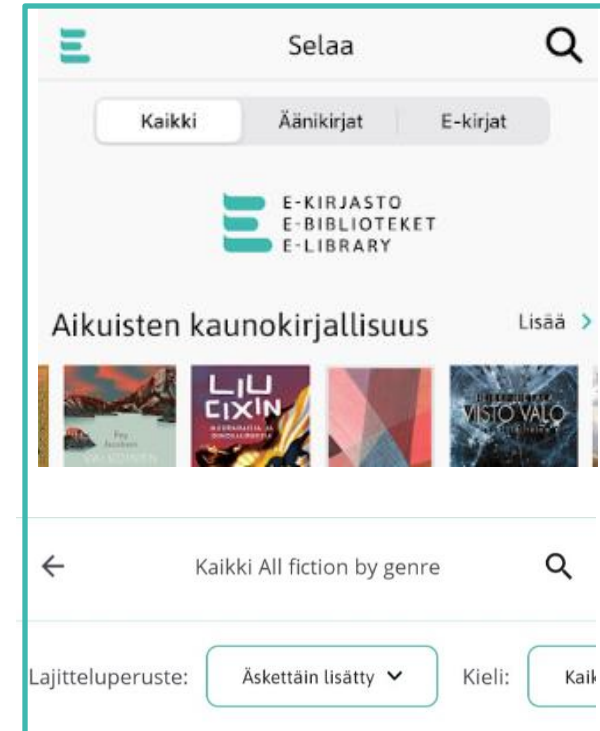
E-kirjasto-sovelluksen käyttö

- Etusivun yläkulmassa olevasta suurennuslasikuvakkeesta voit hakea kirjoja.
- Etusivun yläosassa on e-kirjoille ja äänikirjoille omat suodattimet. "Kaikki"-välilehdellä ovat sekä e-kirjat että äänikirjat.
- Pääset etusivulta suoraan kirjan nimekesivulle, mistä voit lainata tai varata teoksen. "Lisää"-painikkeista pääset laajennettuun selausnäkömään.
- Sovelluksen alaosassa ovat välilehdet "Selaa", "Lainat", "Varaukset", "Aikakauslehdet" (iOS) / "Lehdet" (Android) ja Asetukset.
- Alaosan välilehden kuvakkeesta pääsee suoraan kyseiselle välilehdelle.
- Näkymä voi vaihdella käyttöjärjestelmästä tai laitteesta riippuen.

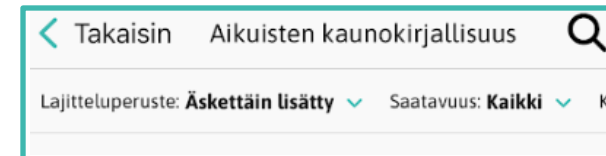

Laajennettu selausnäkymä

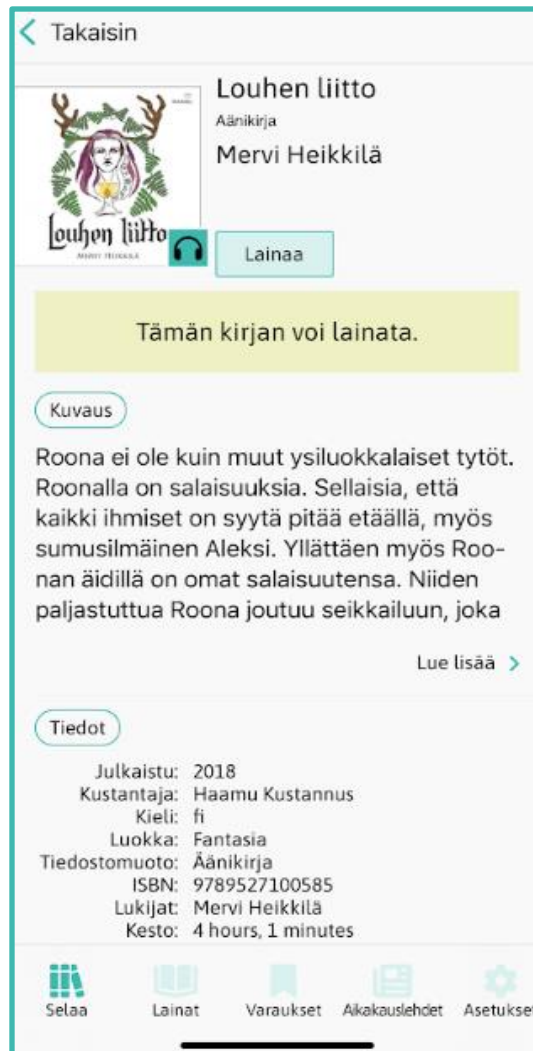
- Laajennettu selausnäkymä avautuu uudelle välilehdelle kunkin suosittelulistakarusellin yläpuolella olevasta "Lisää"-painikkeesta. Selausnäkymässä ovat suosittelulistan kaikki teokset.
- Tällä sivulla voit valita aineiston lajitteluperusteen. Jos jokin suodatin ei näy, voit vierittää riviä sivusuunnassa.
- Lajitteluperuste-tekstin vieressä on pudotusvalikko, josta voit valita teosten järjestykseksi joko "Tekijä", "Nimi" tai "Äskettäin lisätty" (oletuksena).
- "Saatavuus"-kohdassa voit suodattaa näkyviin teokset, jotka ovat heti lainattavissa, tai kaikki teokset, eli myös lainassa olevat.
- "Kieli"-kohdassa voit suodattaa aineiston kielen mukaan.
- Tällä sivulla voit myös lainata ja varata kirjan napauttamalla "Lainaa" tai "Varaa". Kirjan kannen kuvaa napauttamalla avautuu kirjan nimekesivu.
- Edelliselle sivulle siirrytään sivun vasemmasta yläreunasta "< Takaisin"-painikkeella (iOS) tai nuolipainikkeella "←" (Android).

Android

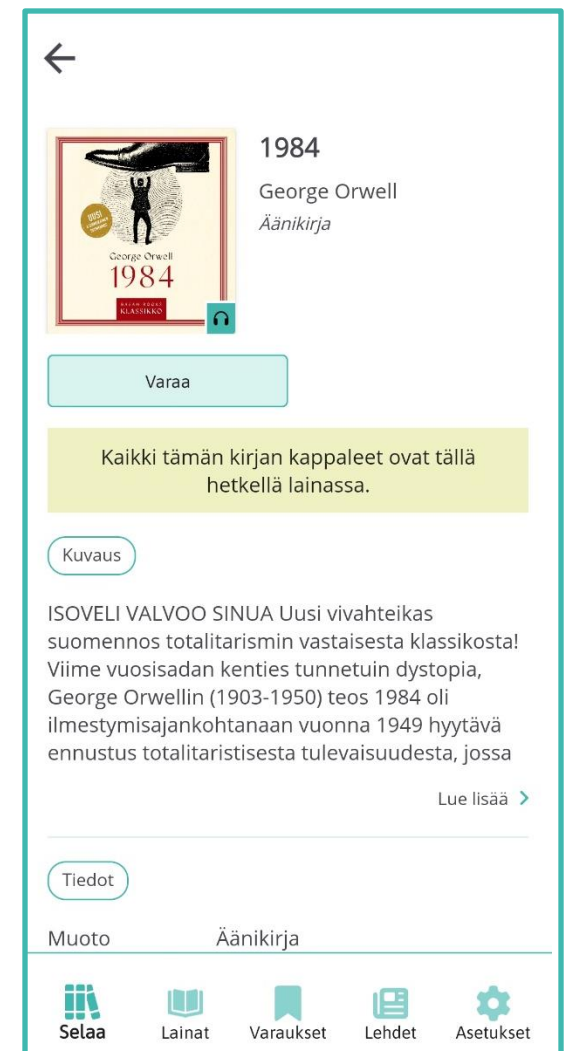

iOS

iOS (iPhone)

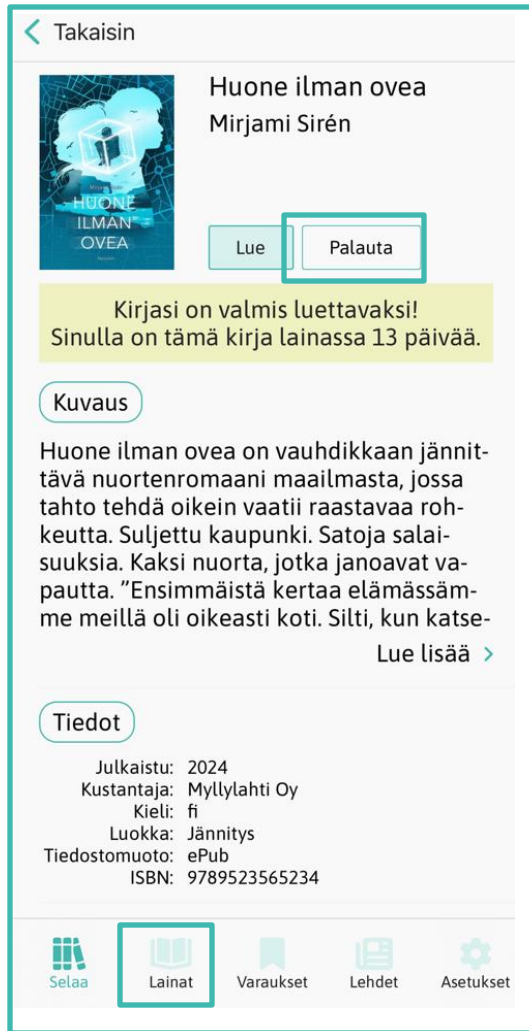
- Tällä sivulla voit tutustua tarkemmin kirjaan. Tältä sivulta löydät takakansitekstit, kirjan formaattitiedon, julkaisuajan, kustantajan yms. tiedot.
- Voit myös lainata tai varata kirjan tällä sivulla napauttamalla "Lainaa" tai "Varaa".

Android

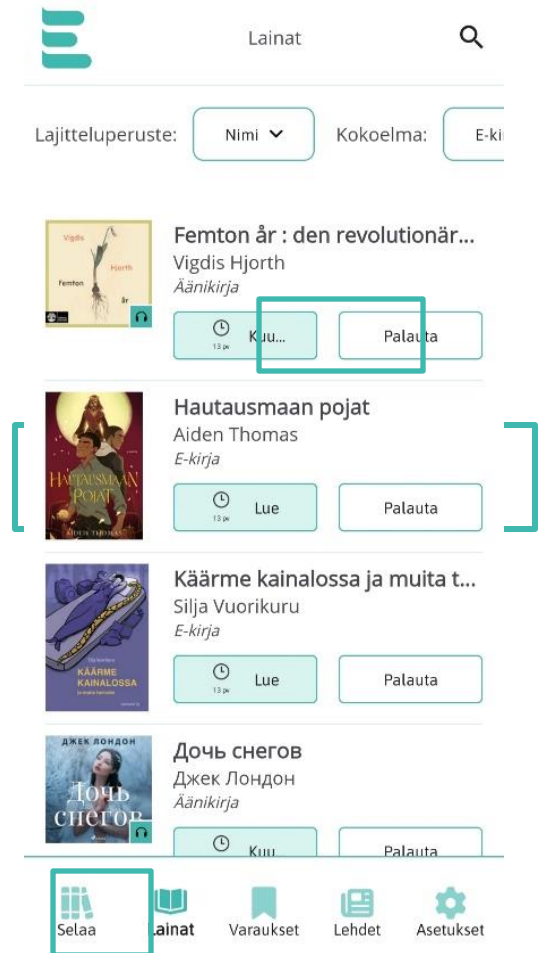

Lainat ja palauttaminen

iOS

- Laina-aika E-kirjastossa on kaksi viikkoa, 14 vrk.
- Sinun ei tarvitse palauttaa e- tai äänikirjaa, sillä se palautuu automaattisesti, kun laina-aika päättyy.
- Jäljellä olevan laina-ajan näet "Lainat"-välilehdellä.
- Jos haluat, voit palauttaa e- ja äänikirjan ennen laina-ajan päättymistä "Lainat"-välilehdellä napauttamalla "Palauta".
- Sinulla voi olla enintään 5 e- tai äänikirjaa kerrallaan lainassa.
- Sinulla voi olla enintään 5 e- tai äänikirjaa varattuna kerrallaan.

Android

Pääset lukemaan tai kuuntelemaan lainaamaasi kirjaa kolmesta eri paikasta:

laajennetusta selausnäköymästä (dia 3):

← Nuorten kirjallisuus 🔍

Lajitteluperuste: Äskettäin lisätty ▼ Kieli: [ ]

E-KIRJASTO
E-BIBLIOTEKET
E-LIBRARY

Lainaa

Hirviöidenmeri
Rick Riordan
E-kirja
Varaa

Hautausmaan pojat
Aiden Thomas
E-kirja
Lue **Palauta**

Huppu seiskalla
Jani Kiiskilä
E-kirja
Lainaa

Selaa Lainat Varaukset Lehdet Asetukset

kirjan nimekesivulta (dia 4):

←

Hautausmaan pojat
Aiden Thomas
Lue **Palauta**

Sinulla on tämä kirja lainassa 13 päivää.

Kuvaus

Yltäkyläinen YA-romaanin yhdistelee murhamysteeriä, kummitustarinää ja romantiikkaa. Transpoika Yadrielin isä ei halua hänen osallistuvan siirtymäriittiin, jossa nuoret brujo-miehet saavat voiman vapauttaa esi-isien henkiä tuonpuoleiseen. Yadriel päättää suorittaa

Lue lisää >

Tiedot

Muoto	E-kirja
ISBN	9789511406976
Julkaistu	2021
Kustantaja	Otava
Kieli	fi
Luekat	Romantiikka, Fantasia

Selaa Lainat Varaukset Lehdet Asetukset

omista lainoistasi (dia 5):

← Lainat 🔍

Lajitteluperuste: Nimi ▼ Kokoelma: E-ki

Femton år : den revolutionär...
Vigdis Hjorth
Äänikirja
Kuu... **Palauta**

Hautausmaan pojat
Aiden Thomas
E-kirja
Lue **Palauta**

Käärme kainalossa ja muita t...
Silja Vuorikuru
E-kirja
Lue **Palauta**

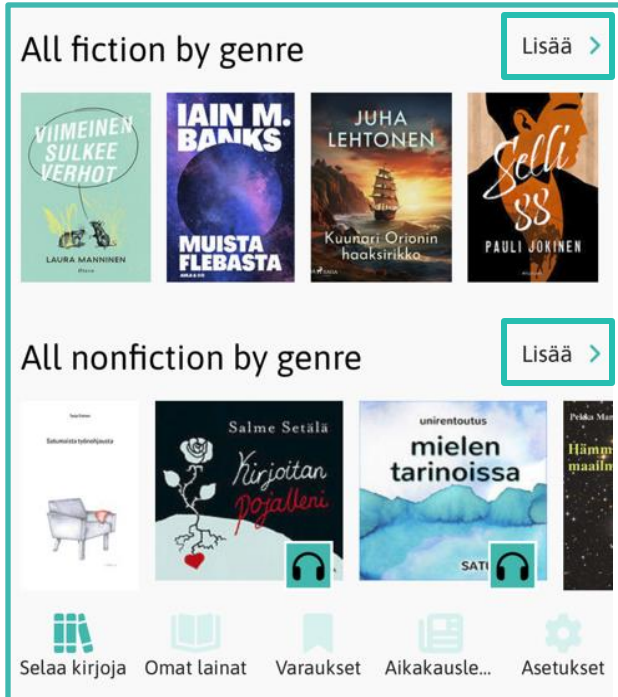
Дочь снегов
Джек Лондон
Äänikirja
Kuu... **Palauta**

Selaa Lainat Varaukset Lehdet Asetukset

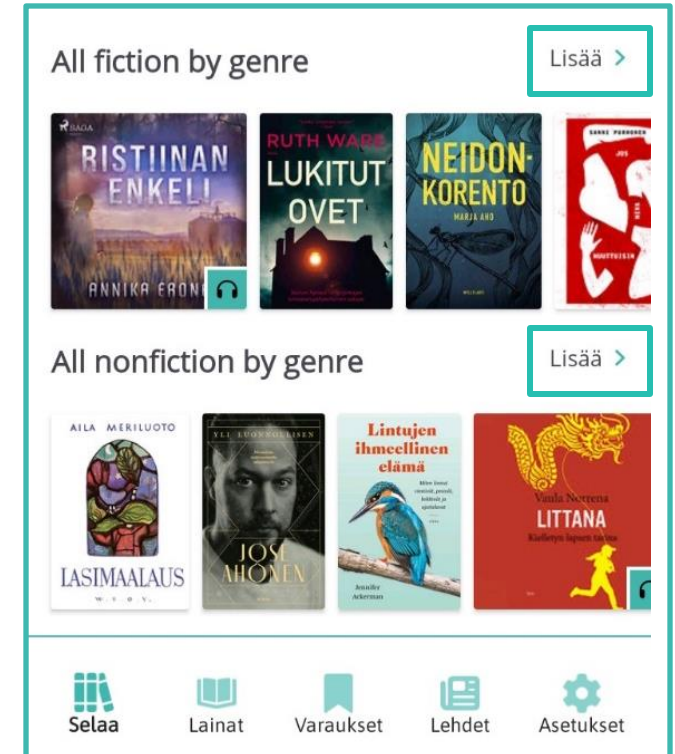
Huomaa, että Lue/Kuuntele-painikkeessa lukee jäljellä oleva laina-aika

- Etusivulla on alimpana kaksi kokoomaluokkaa: "Kaikki kaunokirjallisuus" ("All fiction by genre") ja "Kaikki tietokirjallisuus" ("All nonfiction by genre").
- Kokoomaluokkien "Lisää >"-painikkeiden takaa löytyy E-kirjaston etusivutoimituksen tekemiä suosittelulistoja genreittäin (esim. seikkailu, klassikot, draama...). Näissä listoissa on kirjoja kaikilla kielillä.
- Suosittelulistoja päivitetään säännöllisesti. Lehdistä ei tehdä suosittelulistoja.
- Suosittelulistoja on useita. Lisää listoja saat näkyviin vierittämällä näkymää pystysuunnassa. Suosittelulistaa selataan sivusuunnassa.
- Suosittelulistan kaikki kirjat saat näkyville painikkeella "Lisää >", joka sijaitsee jokaisen suosittelulistan kohdalla oikeassa reunassa. Tästä näkymästä voit myös suodattaa kirjoja esim. saatavuuden mukaan (dia 3).

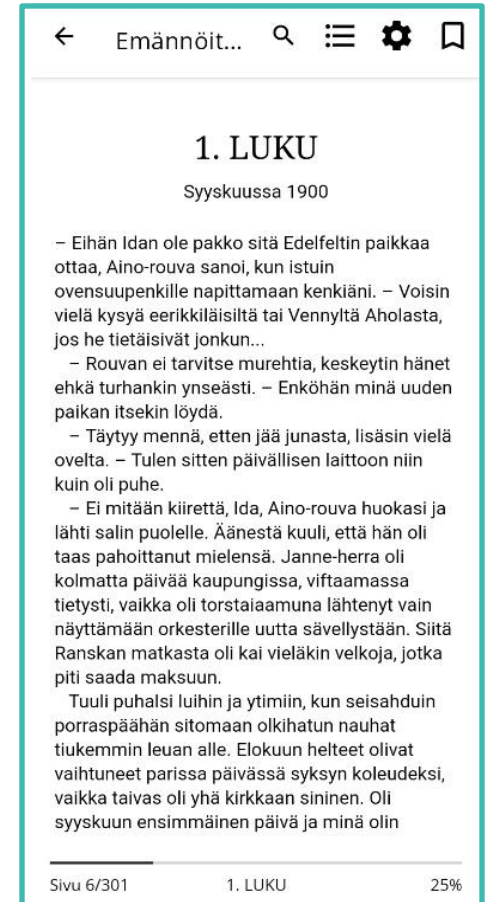
iOS

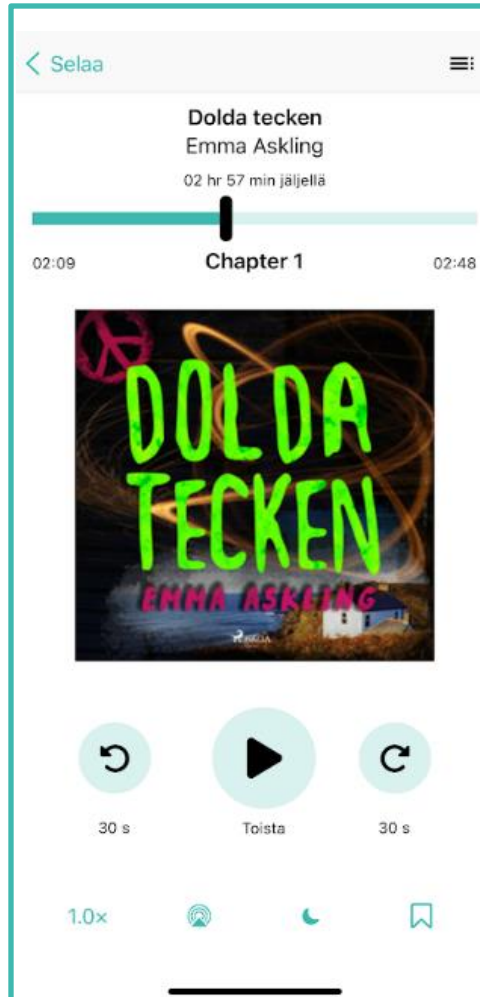

Android

- E-kirja avautuu automaattisesti lukuohjelmaan, kun napautat "Lue".
- Lukuohjelmassa vaihdat sivua pyyhkäisemällä oikealta vasemmalle.
- iOS-laitteella saat lukuohjelman ylätunnisteen näkyviin napauttamalla kirjan tekstiä. Androidilla ylätunniste näkyy yleensä automaattisesti.
- Ylätunnisteessa on
  - Suurennuslasi: hae kirjan sisällöstä
  - Listakuvake: sisällysluettelo ja tallentamasi kirjanmerkit
  - TT-kuvake (iOS) tai rataskuvake (Android): tekstin koon ja värin muuttaminen
  - Kirjanmerkki-kuvake: tallenna kirjanmerkki avoimena olevasta sivusta.
- Kirjanmerkkiä ei tarvitse tehdä, kun keskeytät lukemisen. Lukuohjelma avaa kirjan siitä kohdasta, mihin lukeminen jäi, kun avaat kirjan seuraavan kerran. Kirjanmerkit katoavat, jos sovelluksesta kirjautuu ulos.

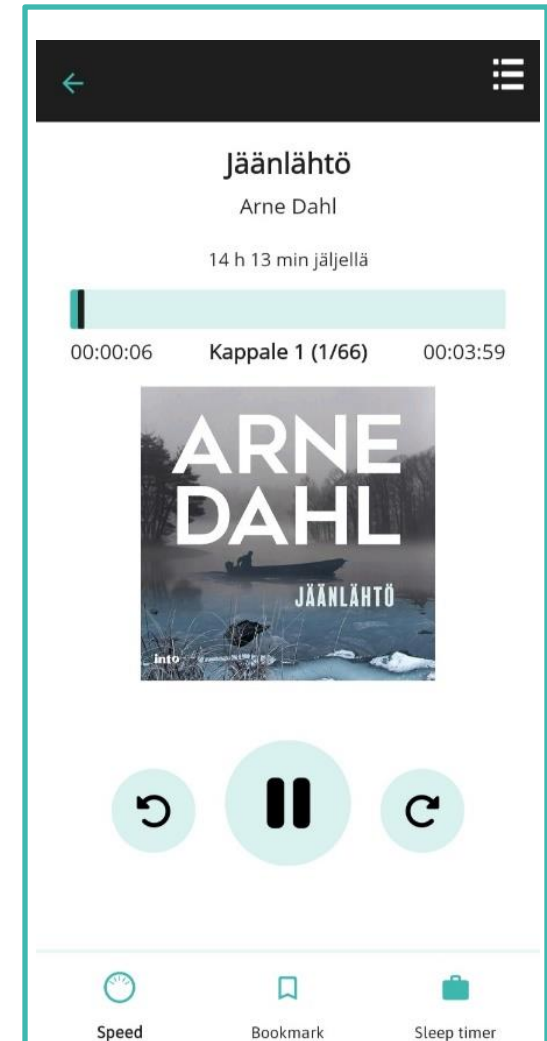

iOS

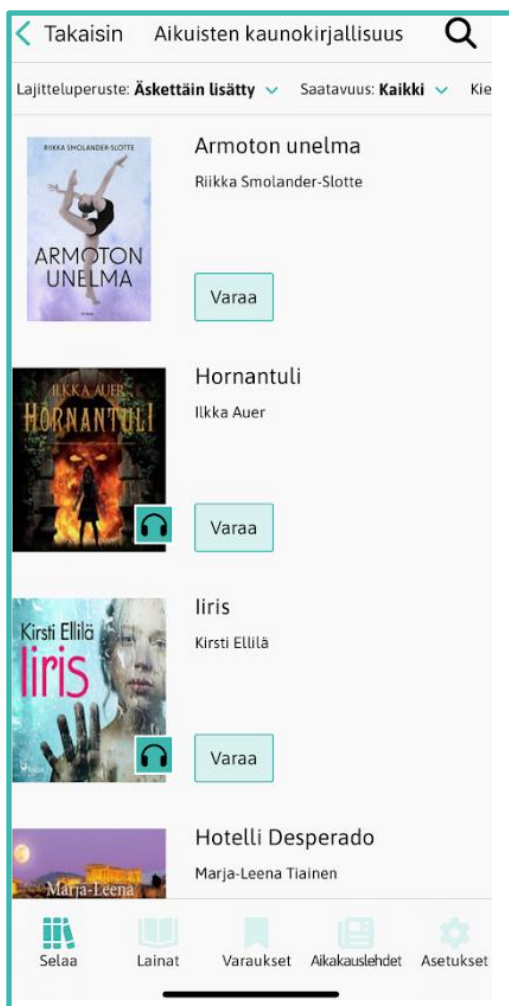
- Äänikirjasoittimessa aloitat kirjan kuuntelun napauttamalla "Toista"-painiketta ▶.
- Kun haluat keskeyttää kuunteluun, napauta "Keskeytä"-painiketta ||.
- Soitin muistaa automaattisesti kohdan, jossa keskeytit kuuntelun, ja aloittaa toistamisen samasta kohdasta, kun jatkat kuuntelemista.
- Ympyränuolilla voit siirtyä äänikirjassa eteen- ⏪ tai taaksepäin ⏩ 30 sekuntia kerrallaan.
- Oikeassa ylänurkassa on sisällysluettelon listapainike ☰.

Alareunan toiminnoissa voit:

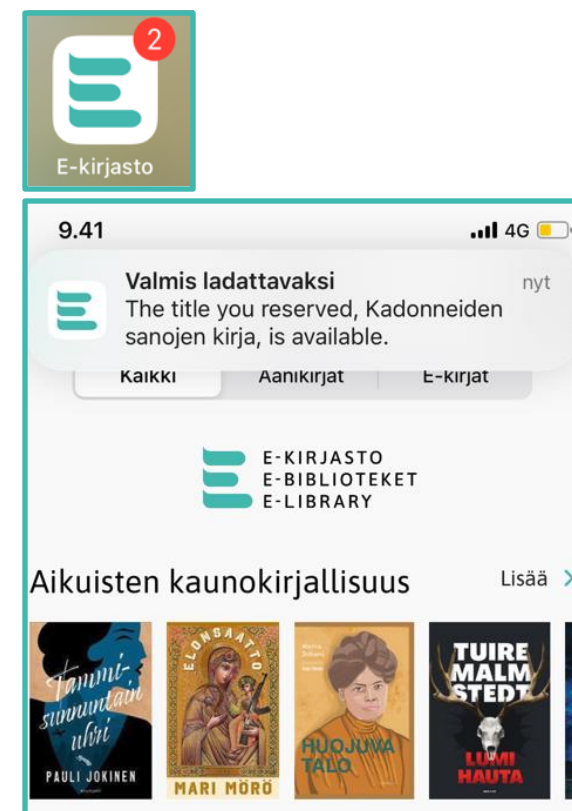
- säätää lukunopeutta napauttamalla "1.0x"-painiketta.
- asettaa uniajastimen kuunsirppi-painikkeella 🌙
- tehdä kirjanmerkkejä 📌 (iOS)
- säätää lukunopeutta "Speed"-painikkeesta
- asettaa kirjanmerkin "Bookmark"-painikkeella
- asettaa uniajastimen "Sleep timer"-painikkeella. (Android)

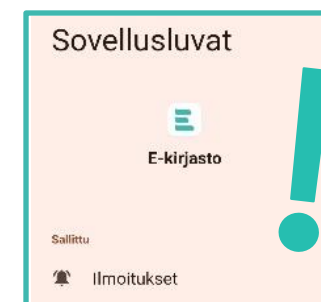
Android

- Voit tehdä varauksen joko laajennetussa selausnäkyvässä tai nimekesivulla.
- Kun kirja vapautuu sinulle lainattavaksi, saat siitä E-kirjastosovelluksessa ilmoituksen jos olet kirjautuneena sovellukseen.
- Tietoturvasyistä sovellus kirjautuu automaattisesti välillä ulos, ja aika riippuu laitteesta. Et saa ilmoitusta saapuneesta varauksesta, jos et ole kirjautuneena sisään tai jos et ole antanut sovellukselle lupaa näyttää ilmoituksia.
- Viestin saapumisen jälkeen sinulla on kolme vuorokautta aikaa lainata varaus.

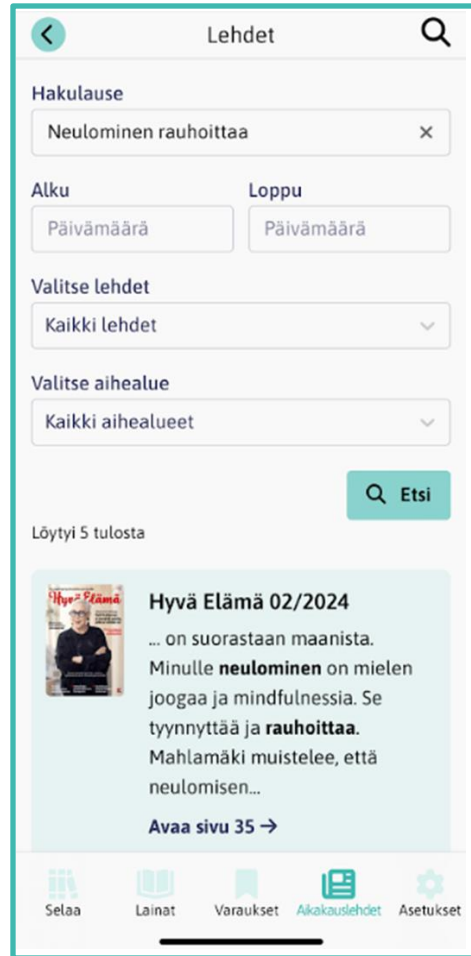
*Tarkista
puhelimesi
asetukset!*

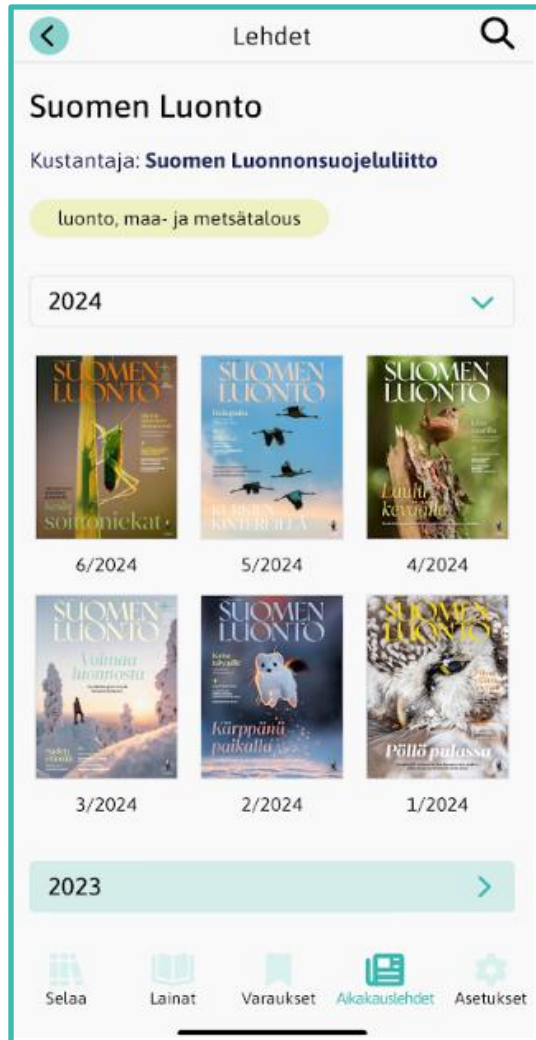
- Alareunan "Aikakaushlehdet"-painike avaa aikakaushlehtiluettelon.
- Lehdet ovat listauksessa ilmestymisjärjestyksessä, ensimmäisenä on uusin lehti.
- "Valitse lehti"-valikosta voit hakea lehteä kirjoittamalla lehden nimen tai "Valitse lehti"-pudotusvalikosta.
- Voit hakea lehteä myös aihealueen mukaan.
- Suurennuslasista voit hakea hakusanalla lehden sisällöstä.
- Lehden kansikuvasta avautuu lehden kaikki kokoelmassa luettavissa olevat numerot.
- Lehdissä on rajoitetun yhtäaikaisen käytön kelluva lisenssi.
- Lehtien lukuaika on 2 tuntia.
- Mikäli lehden sivua ei käännetä 15 minuutin aikana, sovellus sulkee lehden ja vapauttaa sen seuraavalle lukijalle.
- Lehti sulkeutuu myös, jos laitteen näyttölukitus menee päälle.

- Oikean yläkulman suurennuslasista voit hakea artikkeleita hakusanalla koko kokoelmaan kuuluvien lehtien sisällöstä.
  - Voit hakea hakusanalla tai lauseella.
  - Rajoittaa haku aikarajauksella tai rajata haku tiettyyn lehteen tai aihealueeseen.
- Pääset hakutuloksesta suoraan artikkeliin, johon hakusi kohdistuu.

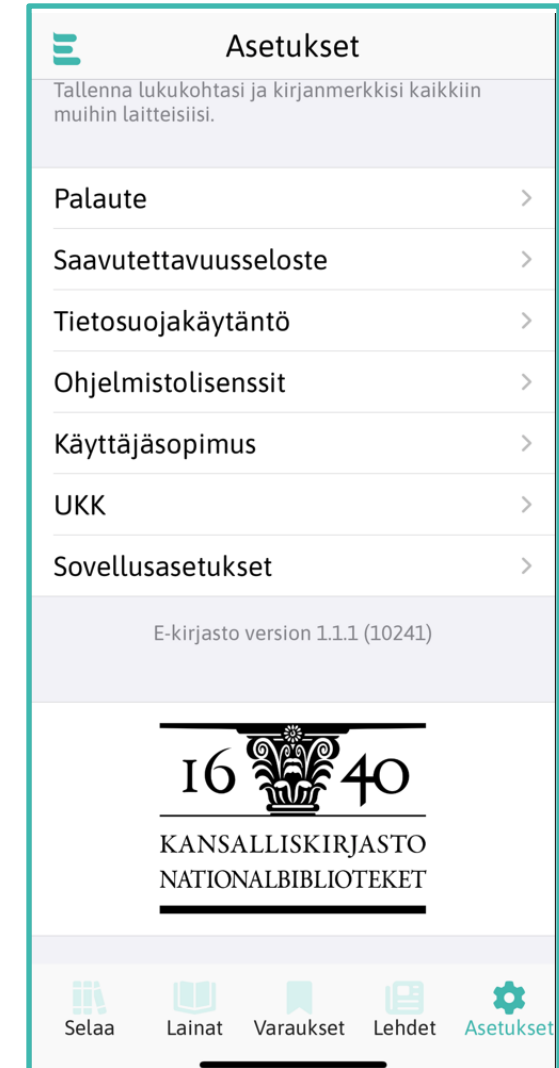
Lehden lukeminen

- Lehden kansikuvaa napauttamalla avautuu lehden arkisto, eli sivu, jolta löytyvät kaikki lehden luettavissa olevat numerot.
- Halutun numeron kansikuvan napauttaminen avaa lehden lukuohjelmaan.
- Sivua käännetään pyyhkäisemällä oikealta vasemmalle.
- Sivua suurennetaan joko sormilla venyttämällä tai napauttamalla ruutua. Sormilla nipistäminen pienentää sivua, uudelleennapautus palauttaa oletusnäköymän.
- Löydät lukuohjelman toiminnallisuudet vasemmasta reunasta kolmen viivan takaa:
  - Nuolesta pääset takaisin lehtien selausnäköymään.
  - Ruudukkoa napauttamalla näet kaikki lehden aukeamat.

- "Asetukset"-välilehdellä voit kirjautua ulos sovelluksesta sekä rekisteröidä pääsyavaimen, ellet tehnyt sitä jo kirjautuessasi sisään vahvan tunnistautumisen kautta.
- Jos valitset "synkronoi kirjanmerkit", lainasi ja varauksesi synkronoituvat käyttämiesi laitteiden välillä, mutta kirjanmerkit eivät vielä.
- "Palaute"-kohdasta voit lähettää palautetta E-kirjastolle. Palautteet menevät tiedoksi E-kirjaston kehittäjille ja niihin vastataan alueiden yleisissä kirjastoissa.
- Sovellusasetuksista voit vaihtaa sovelluksen kielen ja tekstin koon.
- Asetuksista löytyy myös sovelluksen saavutettavuusseloste, tietosuojakäytäntö ja ohjelmistolisenssit, sekä E-kirjaston usein kysytyt kysymykset.

1. Etsi Science Fiction -lista ja avaa ”Kaikki Science Fiction” -lista. Löydät sen etusivun Kaikki kaunokirjallisuus (All fiction by genre) -kokoomaluokasta.
2. Suodata scifi-listan kirjoista näkyviin vain lainattavissa olevat.
3. Lainaa jokin scifi-aiheinen e-kirja.
4. Tee kirjaan kirjanmerkki.
5. Palauta kirja.
6. Käy lukemassa jotakin lehteä.
7. Tee varaus kirjaan.

Kotitehtävä: Seuraa, saatko varauksesta saapumisilmoituksen laitteeseen ja miten ilmoitus näkyy. Lainaa saapunut kirja.

E-kirjastosta viestiminen asiakkaille

- E-kirjasto yksikkö vastaa valtakunnallisesta viestinnästä ja markkinoinnista (mm. yhteiset kampanjat, materiaalit)
- Kirjastot vastaavat asiakaspalvelusta ja viestinnästä ja markkinoinnista omalla alueella

Materiaaleja:

- E-kirjaston verkkosivut e-kirjasto.fi
- [Asiakaswikin materiaalit](#): visuaalisen ilmeen ohje, logot, valokuvat, valmiit materiaalit (myös muokattavia versioita). HUOM: omia materiaaleja saa mielellään tuottaa!

- E-kirjaston materiaali asiakkaille löytyy [E-kirjaston kiivistä](#), muun muassa:
  - Tulostettava A5-esite (päivitetty vuodenvaihteessa) ja juliste
  - Materiaalia infonäytöille, verkkosivuilla ja someen
  - Tulossa: tulostettava lista tilatuista lehdistä
- Materiaalit voi tulostaa/painattaa ja niitä voi olla esillä kirjastossa ja asiakaspalvelussa. Mahdollisesti joksikin aikaa ständi, jossa E-kirjasto esillä.
- Materiaaleja suunnitellaan viestinnän ja markkinoinnin työryhmässä.

- Työn arjessa: asiakaspalvelu, vinkkaukset
- Sisäisen tiedotuksen merkitys
- Yksittäisiä aineistonostoja vai yleistiedotusta?
- Tarjoa uutisaiheita paikalliselle medialle.
- Tapahtumat: Info E-kirjastosta tai osana kirjaston digipalvelujen esittelyä.

- E-kirjastosta tieto kirjaston somekanaviin (E-kirjaston somekanavien postauksia voi uudelleen julkaista tai käyttää pohjana).
- Kirjaston verkkosivuille tietoa E-kirjastosta.
- E-kirjaston yhdistäminen kirjaston muuhun viestintään (esim. kun kerrotaan sulkuajoista).
- Tietoa kirjaston ulkopuolelle:
  - Esim. paikalliset tapahtumat, kunnan infonäytöt esim. terveyskeskuksissa.
  - Kunnan epäviralliset keskustelukanavat somessa

Kiitos!

Kuva: Mediataitokoulu.fi / [Janne Kukkonen](https://www.jannekukkonen.fi)